

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Код і найменування спеціальності	035 Філологія
Тип і назва освітньої програми	ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	кількість кредитів ЄКТС – 4, загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16, практичних занять – 24 год. Заочне: лекції – 4 год, практичних занять – 2 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	німецька
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	факультет обліку та фінансів, кафедра германської і української філології
Контактні дані розробника(ів)	Воловик Лариса, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германської і української філології, ауд. 456 а (навчальний корпус 4) <i>e-mail</i> : larysa.volovyk@pdau.edu.ua https://www.pdaa.edu.ua/people/volovik-larisa-borisivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисциплін	Дисципліни, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Практичний курс другої іноземної мови (німецька)», «Вступ до загального та германського мовознавства», «Загальна теорія перекладу».
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою (англійською та німецькою). ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <i>фахові:</i> ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати державну та іноземні мови (англійську та німецьку) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному,

	нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними (англійською та німецькою) мовами.
Програмні результати навчання	ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
У процесі вивчення дисципліни формуються комунікативні навички, уміння працювати в команді, брати на себе відповідальність.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
полягає у оволодінні студентами системою знань з лексикології як мовознавчої дисципліни, а саме: словниковий склад, функціональні, історико-етимологічні, соціолінгвістичні та стилістичні ознаки лексичних одиниць; розвиток та збагачення словникового складу німецької мови з точки зору семантики, словотвір та запозичення; специфіка німецької фразеології.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Об'єкт лексикології. Етимологічний аналіз сучасного німецького словника. Тема 2. Лексикологія як галузь лінгвістики. Основні поняття лексикології. Слова місцевого походження. Тема 3. Іноземні елементи в сучасній німецькій мові. Асиміляція запозичень. Етимологічні дублети. Інтернаціональні слова. Тема 4. Словотвір у сучасній німецькій мові. Морфологічна структура слова. Тема 5. Продуктивні та непродуктивні шляхи словотвору. Афіксація. Структура слова. Класифікація складних слів. Конверсія. Скорочення. Лексичні аббревіатури. Акроніми. Тема 6. Німецька мова як система. Синоніми. Омоніми. Евфемізми. Антоніми. Неологізми. Традиційне лексикологічне групування. Теорія семантичного поля. Тематичні або ідеографічні групи. Гіпоніми. Тема 7. Фразеологія. Критерії визначення фразеологічних одиниць. Тема 8. Підходи до класифікації фразеологічних одиниць. Шляхи формування фразеологічних одиниць. Тема 9. Стилiстичний аспект фразеології. Прислів'я, приказки, цитування і кліше. Тема 10. Варіанти німецької мови. Мова, діалект і акцент. Географічний діалектний континуум. Соціальний діалектний континуум.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
Словесні методи, наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, проєктування професійних ситуацій, метод мозкового штурму, кейс-метод, рольові ігри, командні ігри), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).	

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені в Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал.
- щодо академічної доброчесності	Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) дозволяються для освітнього компонента, який здобувачі вищої освіти починають опановувати з другого семестру (1 курсу), та проводяться до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом і робочим навчальним планом відповідної освітньо-професійної програми передбачено його вивчення. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhenyaproneformalnuosvitu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhenyaproocinyuvannya2023.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Воловик Л. Топоніми у фразеологічних зворотах сучасної німецької мови. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип.76. С. 147–150.
2. Воловик Л. Б., Дедухо А. В. Структурно-семантичні особливості префіксальних дієслів у німецькій економічній термінології. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія». Вип. 11 (79) 2021. С. 53– 56.
3. Воловик Л. Б., Савенкова О. О., Сахарова Л. М. Словотвірні потенції твірних основ префіксальних дієслів на рівні утворення безафіксно-похідних іменників у німецькій економічній термінології. Філологічні науки: зб. наук. праць. Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка. 2019. Вип. 30. С. 63–68.
4. Гінка Б. Лексикологія німецької мови. Навчальний посібник. Київ: Навчальна книга-Богдан, 20020. 420 с.
5. Левицький В. В. Лексикологія німецької мови. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 20021. 392 с.

Допоміжні

1. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. VEB Bibliographisches Institut Leipzig, 2020. 327 S.
2. Schippan T. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. VEB Bibliographisches Institut Leipzig. 2019. 307 S.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри германської і української філології протокол від 23 грудня 2024 року № 10.

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ Денна форма навчання

Назва теми	Виконання вправ на практичних заняттях	Захист презентації	Виконання тестових завдань	Разом
Тема 1. Об'єкт лексикології. Етимологічний аналіз сучасного німецького словника.	2	2	20	4
Тема 2. Лексикологія як галузь лінгвістики. Основні поняття лексикології. Слова місцевого походження.	2	2		4
Тема 3. Іноземні елементи в сучасній німецькій мові. Асиміляція запозичень. Етимологічні дублети. Інтернаціональні слова.	2	2		4
Тема 4. Словотвір у сучасній німецькій мові. Морфологічна структура слова.	4	4		28

Тема 5. Продуктивні та непродуктивні шляхи словотвору. Афіксація. Структура слова. Класифікація складних слів. Конверсія. Скорочення. Лексичні аббревіатури. Акроніми.	4	4		8
Тема 6. Німецька мова як система. Синоніми. Омоніми. Евфемізми. Антоніми. Неологізми. Традиційне лексикологічне групування. Теорія семантичного поля. Тематичні або ідеографічні групи. Гіпоніми.	4	4		8
Тема 7. Фразеологія. Критерії визначення фразеологічних одиниць.	4	4		8
Тема 8. Підходи до класифікації фразеологічних одиниць. Шляхи формування фразеологічних одиниць.	4	4		8
Тема 9. Стилiстичний аспект фразеологiї. Прислів'я, приказки, цитування і кліше.	2	2		4
Тема 10. Варіанти німецької мови. Мова, діалект і акцент. Географічний діалектний континуум. Соціальний діалектний континуум.	2	2	20	24
Разом	30	30	40	100

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Заочна форма навчання

Назва теми	Виконання вправ на практичних заняттях	Захист презентації	Виконання тестових завдань	Разом
	Тема 1. Об'єкт лексикології. Етимологічний аналіз сучасного німецького словника.	2	2	20
Тема 2. Лексикологія як галузь лінгвістики. Основні поняття лексикології. Слова місцевого походження.	2	2	4	
Тема 3. Іноземні елементи в сучасній німецькій мові. Асиміляція запозичень. Етимологічні дублети. Інтернаціональні слова.	2	2	4	
Тема 4. Словотвір у сучасній німецькій мові. Морфологічна структура слова.	4	4	28	
Тема 5. Продуктивні та непродуктивні шляхи словотвору. Афіксація. Структура слова. Класифікація складних слів. Конверсія. Скорочення. Лексичні аббревіатури. Акроніми.	4	4	8	

Тема 6. Німецька мова як система. Синоніми. Омоніми. Евфемізми. Антоніми. Неологізми. Традиційне лексикологічне групування. Теорія семантичного поля. Тематичні або ідеографічні групи. Гіпоніми.	4	4		8
Тема 7. Фразеологія. Критерії визначення фразеологічних одиниць.	4	4		8
Тема 8. Підходи до класифікації фразеологічних одиниць. Шляхи формування фразеологічних одиниць.	4	4		8
Тема 9. Стилiстичний аспект фразеології. Прислів'я, приказки, цитування і кліше.	2	2		4
Тема 10. Варіанти німецької мови. Мова, діалект і акцент. Географічний діалектний континуум. Соціальний діалектний континуум.	2	2	20	24
Разом	30	30	40	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності

Денна, заочна форма навчання

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Виконання вправ на практичних заняттях	0	здобувач вищої освіти отримує, якщо не виконав вправи, що свідчить про вкрай низьке знання державної та іноземної мов, невміння будувати успішну комунікацію за допомогою виражальних засобів мовлення, відсутність навичок інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також невміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	2-4	здобувач вищої освіти отримує, якщо виконав вправи частково, зі значною кількістю помилок, які перешкоджають розумінню його висловлення, що свідчить про часткову здатність самостійно будувати стратегію професійного самовдосконалення, володіння державною та іноземною мовами на низькому рівні, недостатньо розвинене вміння застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації успішної комунікації, слабкі навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також невміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	6-10	здобувач вищої освіти отримує, якщо виконав вправи повністю, але припустився незначних помилок, які не заважають зрозуміти зміст його висловлення, що свідчить про базову здатність самостійно будувати і втілювати стратегію професійного самовдосконалення, володіння державною та іноземною мовами на достатньому рівні, уміння застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації комунікації, базові навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів

		різних стилів і жанрів, а також вміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	10-16	здобувач вищої освіти отримує, якщо виконав вправи повністю й правильно (допускаються поодинокі негрубі помилки), що засвідчує високорозвинену здатність самостійно будувати і втілювати ефективну стратегію професійного самовдосконалення, упевнене володіння державною та іноземною мовами, уміння застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації успішної комунікації, розвинені навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також вміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
Виконання тестових завдань	0-5	здобувач вищої освіти отримує за невиконані тестові завдання або в разі неправильної відповіді не більше як на 20% завдань, що свідчить про вкрай низьке знання державної та іноземної мов, невміння будувати успішну комунікацію за допомогою виражальних засобів мовлення, відсутність навичок інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також невміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	5-8	здобувач вищої освіти отримує за виконані тестові завдання, якщо відповів правильно не більш як на 40% питань, що свідчить про часткову здатність самостійно будувати стратегію професійного самовдосконалення, володіння державною та іноземною мовами на низькому рівні, недостатньо розвинене вміння застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації успішної комунікації, слабкі навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також невміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	9-12	здобувач вищої освіти отримує за виконані тестові завдання, якщо відповів правильно принаймні на 60% питань, що свідчить про базову здатність самостійно будувати і втілювати стратегію професійного самовдосконалення, володіння державною та іноземною мовами на середньому рівні, уміння застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації комунікації, однак не завжди послідовно, базові навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також початкові навички використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	13-16	здобувач вищої освіти отримує за виконані тестові завдання, якщо відповів правильно принаймні на 80% питань, що свідчить про достатньо розвинену здатність самостійно будувати і втілювати стратегію професійного самовдосконалення, володіння державною та іноземною мовами на достатньому рівні, уміння доречно застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації комунікації, розвинені навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також достатнє вміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.

	17-20	здобувач вищої освіти отримує за виконані тестові завдання, якщо відповів правильно більш ніж на 90% питань, що засвідчує високорозвинену здатність самостійно будувати і втілювати ефективну стратегію професійного самовдосконалення, упевнене володіння державною та іноземною мовами, вміння завжди доречно застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації успішної комунікації, розвинені навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також високорозвинене вміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
Захист презентації	0	здобувач вищої освіти отримує за невиконане завдання або за презентацію до 3 слайдів, яка не розкриває суті обраної теми, що свідчить про вкрай низьке знання державної та іноземної мов, невміння будувати успішну комунікацію за допомогою виражальних засобів мовлення, а також невміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	2	здобувач вищої освіти отримує за презентацію на 4-5 слайдів, яка містить ознаки плагіату, не відповідає обраній темі й розкриває її лише частково та містить багато мовних помилок, які викривлюють розуміння змісту, що свідчить про часткову здатність самостійно будувати стратегію професійного самовдосконалення, володіння державною та іноземною мовами на низькому рівні, недостатньо розвинене вміння застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації успішної комунікації, слабкі навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також невміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	4	здобувач вищої освіти отримує за презентацію на 4-5 слайдів, яка загалом відповідає обраній темі, але в розкритті матеріалу, мовному та візуальному оформленні є суттєві недоліки, які, втім, не заважають зрозуміти зміст роботи, що свідчить про базову здатність самостійно будувати і втілювати стратегію професійного самовдосконалення, володіння державною та іноземною мовами на середньому рівні, вміння застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації комунікації, однак не завжди послідовно, базові навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також початкові навички використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	6	здобувач вищої освіти отримує за презентацію на 6-8 слайдів, яка відповідає обраній темі, не містить ознак плагіату, має чітку й продуману структуру, проте є зауваження до візуального оформлення та незначна кількість негрубих помилок, що свідчить про достатньо розвинену здатність самостійно будувати і втілювати стратегію професійного самовдосконалення, володіння державною та іноземною мовами на достатньому рівні, вміння доречно застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації комунікації, розвинені навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також достатнє вміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.
	8-10	здобувач вищої освіти отримує за презентацію на 7-10 слайдів, яка повністю розкриває обрану тему, становить зразок самостійної дослідницької роботи,

		<p>має чітку й продуману структуру, бездоганне мовне й візуальне оформлення, що засвідчує високорозвинену здатність самостійно будувати і втілювати ефективну стратегію професійного самовдосконалення, упевнене володіння державною та іноземною мовами, уміння завжди доречно застосовувати експресивні й логічні засоби мовлення для організації успішної комунікації, розвинені навички інтерпретації, редагування й аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також високорозвинене вміння використовувати спеціалізовані знання для вирішення складних проблем.</p>
--	--	---